

História vzdelávania nepočujúcich v kocke (1. časť)

- ★ V staroveku prevládal názor, že žiadne zdeformované dieťa nemôže prežiť. V dielach Aristotela (384 – 322 pred Kristom) sa uvádzalo, že sluch je nevyhnutný na rozvoj inteligencie a rozumu. Verilo sa, že **nepočujúce osoby sú bez zmyslu a neschopné rozumu**. Tieto názory formovali prvé vnímanie vzdelanosti nepočujúcich a pretrvávali v mysliach mnohých ľudí stovky rokov.
- ★ Až v období neskorého stredoveku, koncom 14. storočia a v 16. storočí, sa v západnej Európe začala spochybňovať aristotelovská dogma o statuse hluchoty. V tomto období sa zdokumentovalo, že **nepočujúce osoby sa môžu úspešne vzdelávať, teda sú schopné používať svoj rozum** a majú schopnosť hovoriť prostredníctvom písma a počuť prostredníctvom čítania.
- ★ Približne v polovici 16. storočia sa objavili prvé snahy o vzdelávanie nepočujúcich v Španielsku, kde si bohaté rodiny mohli najímať súkromných učiteľov pre nepočujúce deti. Jedným z nich bol **benediktínsky mních Pedro Ponce de León (1508 – 1584), považovaný za prvého učiteľa nepočujúcich**. Zaslúžil sa o založenie súkromnej školy pre nepočujúce deti v kláštore v meste Oña v provincii Burgos. De León využíval metódu zahŕňajúcu písanie, prstovú abecedu a posunky, tzv. benediktínske posunky, ktoré používali mnísi na zloženie sľubu mlčanlivosti, ako aj tzv. domáce posunky prevzaté od nepočujúcich žiakov.
- ★ **V roku 1760 v Paríži Charles Michel de l'Épée (1712 – 1789) otvoril prvý verejný ústav pre nepočujúcich**. Vypracoval systém posunkov, ktorý využíval prirodzené posunky parížskej komunity nepočujúcich a rozšíril ho o tzv. gramatické posunky, ktoré sám vymyslel a modifikoval s ohľadom na francúzsku morfológiu. Okrem posunkov vo vyučovaní využíval aj prstovú abecedu a písanie. Jeho metóda bola známa ako francúzska/manuálna metóda. **Mnohí považujú de l'Épéeho za otca posunkového jazyka**. V nasledujúcich rokoch, po založení parížskeho ústavu, sa otvorili školy pre nepočujúce deti aj na iných miestach Európy. Učitelia a zakladatelia škôl navštevovali parížsky ústav, čím sa francúzska metóda rozšírila po celej Európe.
- ★ Opačný prístup k vzdelávaniu nepočujúcich detí zaujal **v nemeckom Lipsku Samuel Heinicke (1727 – 1790), ktorého mnohí považujú za otca orálneho vzdelávania nepočujúcich**. Jeho ústav bol založený v roku 1778.
- ★ Tieto dve odlišné vzdelávacie metódy – **manuálna/francúzska metóda a orálna/nemecká metóda** – sa koncom 18. storočia a počas 19. storočia rozšírili po celej Európe.

Pokračovanie na nasledujúcom plagáte...